

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2021/22

Destinace (země, místo): Chorvatsko, Daruvar

Jméno, příjmení: Mgr. Bohdana Pěva Šolcová

Ve školním roce 2021/22 jsem jako učitelka českého jazyka a literatury působila převážně v českých a chorvatských základních školách, kde se český jazyk vyučuje v modelu A a C. Po zrušení protiepidemiologických opatření se činnost v tomto školním roce v některých Českých besedách rozbíhala pomalu, přičemž některé České besedy činnost v některých zájmových sekcích ani nezačaly. Jiné Besedy (zvláště ty městské) se naopak s velkou energií vrhly do spolkové práce. Jak jsem již zmínila v předchozí zprávě: mou stěžejní činností byla před pandemií koronaviru práce s Českými besedami v jejich sekcích divadelních a pěveckých.

Také v tomto školním roce bylo kromě výuky českého jazyka součástí mé pracovní náplně vedení či pomoc v zájmových aktivitách, setkáních či seminářích.

1. Vyučování českého jazyka a literatury v ZŠ

- Výuka ČJL ve školách s výukou češtiny **v modelu A** (výuka všech předmětů v českém jazyce): Česká základní škola J. A. Komenského v Daruvaru, Česká základní škola v Lipovci, Základní škola I. Jemeršice v Ivanově Sele, Česká základní škola J. Růžičky v Končenicích, Česká základní škola J. Růžičky v Daruvarském Brestově, Česká základní škola Dolní Střežany (tento školní rok se pan učitel zbavil strachu z nálezky koronavirem a vpustil mě školy)
- Výuka ČJL ve školách s výukou češtiny **v modelu C** (výuka českého jazyka jako fakultativního předmětu): Základní škola Kip, Základní škola Šibovec, Základní škola Lipovlany, Základní škola Lipik, Základní škola Mezurač

Stále trvá problém snižování počtu žáků v českých a v chorvatských školách. Nejvíce trpí školy v malých obcích, jelikož rodiče dojíždějí za prací do větších měst z praktických důvodů umisťují své děti do škol v místě svého zaměstnání. Potíže s mimoškolní výchovou taktéž přetrvávají. Školy vyjma České základní školy J. A. Komenského v Daruvaru nenabízejí školní družinu, což je pro rodiče žáků velká komplikace. Školní družiny v Chorvatsku nenabízejí stejné služby jako družiny v Česku. Nepracují tu kvalifikované

vychovatelky, které s dětmi pracují na základě pedagogiky volného času, a netvoří mezistupeň mezi výchovou ve škole a výchovou v rodině. Děti se v chorvatských družinách scházejí v jedné otevřené skupině, kde píší úkoly a volně si hrají. V české škole v Daruvaru dohlíží na žáky externí pracovníce nebo studenti, kteří přijíždějí do Daruvaru v rámci programu Erasmus+.

Problémem mateřských škol v malých obcích je zkrácená pracovní doba (v malé mateřské škole pracuje pouze jedna učitelka). Aby rodiče skloubili svou pracovní dobu s péčí o své dítě, jsou nuceni jej umístit do mateřské školy ve větším městě, kde je pracovní doba školky delší.

Ve výuce českého jazyka je samozřejmostí rozšiřování lexika, objasňování významu slov a seznamování se současnou českou dětskou literaturou. Využívala jsem české národní písně a písně současných autorů, jež jsem doprovázela hrou na kytaru, ukulele, dudy a rytmické nástroje. Využívala jsem spojení rytmu, pohybu a slov. Pokračuji s využíváním možností psychomotorického padáku.

V Základních školách, kde je český jazyk vyučován jako fakultativní předmět (model C), vyučuji češtinu jako jazyk cizí. Většina dětí nepřišla v rodině ani ve svém okolí do kontaktu s češtinou (v Šibovci je situace vcelku dobrá, děti dobře rozumí, ale mluvení jim činí potíže).

Ve výuce často využívám dramatizaci a hudbu. V každé základní škole jsem se musela přizpůsobit konkrétní jazykové situaci a potřebám mluvčích.

2. Výchovně vzdělávací činnost v mateřských školách

- **Česká mateřská škola Ferda Mravenec Daruvar**
- **Česká mateřská škola Končenice**

V tomto školním roce jsem po delší přestávce (protiepidemiologická omezení v minulém školním roce) začala spolupracovat s oběma školkami. Docházela jsem do skupiny předškoláků (Daruvar) a smíšené skupiny (Končenice), kde jsem využívala hry na hudební nástroje (kytara, ukulele, flétna, dudy, vozembouch, famfrnoch). S dětmi jsem rytmizovala říkanky, slova, hráli jsme na tělo a různé rytmické nástroje. Oblíbené byly hudebně pohybové hry a tance a také dramatizace pohádek, do nichž jsem zapojovala děti i učitelky. Pomáhala jsem nacvičovat písničky a divadélka pro různá vystoupení. Na některé hodiny docházela do České mateřské školy Ferda Mravenec kolegyně Kirchnerová, která se aktivně zapojovala do činnosti, hrála na kytaru a zpívala. Její přítomnost byla pro nás všechny velmi podnětná a zajímavá. S kolegyní jsme se dohodly, že v této spolupráci budeme pokračovat také v příštím školním roce. Velmi jí děkuji za spolupráci. S dětmi z končenicke MŠ jsme nacvičila píseň *Kočko kočkatá na Přehlídce české dětské písně Končenice*.

- **Mateřská škola Mezurač**

Tento školní rok jsem spolupracovala s chorvatskou mateřskou školou v české vesnici Mezurač, kde se děti věnují českému jazyku 2 hodiny týdně. Ve smíšené skupině se děti kromě dvou učí češtinu jako cizí jazyk.

V mateřské škole se staly velmi oblíbenými hry s psychomotorickým padákem. Dětem jsem hrála na hudební nástroje (kytara, ukulele, flétna), rytmizovali jsme a hráli hudebně pohybové hry a učili se tance.

3. Spolupráce s Českými besedami

V tomto školním roce jsem opět začala spolupracovat s Českými besedami

- **ČB Lipovec** – besední pěvecká skupina Lipovecká děvčata (12 členů), zpěvačkám pomáhám zlepšit techniku zpěvu, interpretaci a pomáhám vybírat repertoár. V letošním roce členky skupiny zahájily pěveckou sezónu při příležitosti oslav svatého Václava v místní lipovecké kapliče sv. Václava. Další vystoupení na různých akcích následovala.
- **ČB Daruvarský Brestov**

spolupráce s besední taneční a divadelní skupinou Korálky (17 dětí předškolního a mladšího školního věku). V tomto školním roce jsme obnovili zkoušky a účastnili se několika vystoupení. Jedním z úspěšných vystoupení se stala taneční dramatizace se zpěvy *Pastuškové*, kterou jsme předvedli na vánočním vystoupení v ČB Daruvarský Brestov. S dětmi jsem letos neměla možnost vystoupit na dětské divadelní přehlídce v Dolanech, jelikož mě Svaz Čechů v CHR o pořádání přehlídky neinformoval.

Minulou sezónu jsme byli nuceni z důvodu omezení vztahující se k pandemii koronaviru odložit premiéry her, které jsme plánovali s ČB Jazvenik, Běliševce a ČB Viroviticko-podravského kraje. V letošním roce jsme měli premiéru pouze s ČB Viroviticko-podravského kraje. ČB Jazvenik se stále vzpamatovává z následků zemětřesení, takže členové divadelní skupiny neměli chuť pokračovat v práci. Jsem s nimi v kontaktu a věřím, že se zkoušky rozběhnou v příštím školním roce. V divadelní skupině ČB Běliševce jsme divadelní zkoušky neobnovili, jelikož jeden z členů drží smutek za zesnulého člena rodiny. S Besedami jsem byla v kontaktu.

- **ČB Viroviticko-podravského kraje**

Ve spolupráci s ČB Viroviticko-podravského kraje pokračuji. **Divadelní skupina** obnovila zkoušky. Kromě toho jsme s jedním hercem nastudovali one man show *O Sněhurce*, která měla velký úspěch na přehlídce českého divadla v Lipovci. Po přehlídce následovalo několik repríz na různých krajanských scénách.

S ČB jsem zorganizovala **mikulášskou nadílku**.

V tomto školním roce jsem zahájila **kurz češtiny pro dospělé**. Do kurzu docházelo 10 studentů a výuka probíhala ve večerních hodinách v Městské knihovně ve Virovitici, od jejíhož vedení i zaměstnanců jsme dostali veškerou podporu.

Se třemi členy ČB (pokročilí mluvčí) jsem měla **individuální výuku českého jazyka**.

V Městské knihovně také proběhla **velikonoční dílna** pro dospělé, které předcházela **přednáška o velikonočních zvycích** v ČR. Dospělé jsem za velké pomoci svého manžela učila plést pomlázku. Akce měla velmi pozitivní ohlas.

V tomto roce jsem s ČB velmi intenzivně spolupracovala. Podílela jsme se na přípravě a realizaci programu **sázení lípy přátelství** mezi Chorvatskem a Českou republikou. Z iniciativy ČB VPK byla v zámeckém parku šlechtického rodu Pejačevićů vysazena lípa symbolizující přátelství mezi oběma zeměmi.

S touto ČB se mi velmi dobře spolupracuje. Vedení ČB mě často a rádo zapojuje do různých besedních akcí. Např. na svátek sv. Mikuláše jsme na **předvánočním jarmarku** ve Virovitici představovali postavy Mikuláše, čerta a anděla a obdarovávali kolemjdoucí děti. O Velikonocích jsem se účastnila **velikonočního jarmarku**, kde jsme s manželem předváděli pletení pomlázek.

- **ČB Hrubečné Pole**

V tomto školním roce jsem začala intenzivně spolupracovat s ČB Hrubečné Pole. Její vedení mě požádalo, abych pro její **divadelní skupinu** připravila text. Vhodný text jsem nenašla, tudíž jsme se chopila úlohy scénáristky, která vychází z podmínek a možností čtyř besedních hereček. Herečky hrály řadu let lidové divadlo a v tomto duchu ode mě očekávaly, že divadlo připravím. Vycházela jsem tedy z jejich zvyklostí a obliby lidového humoru, ale přitom jsem využila postupy, které jsou divadelní. Text jsem nenapsala prvoplánově. Herečky můj přístup k divadlu přijaly a požádaly mě, abychom stejným způsobem pracovali v příštím školním roce.

S touto ČB se mi velmi dobře spolupracuje.

- **ČB Rijeka**

V ČB Rijeka již pátým rokem pokračuje **kurz češtiny pro dospělé**. Během pandemie koronaviru jsme se nescházeli. Přestože jsme studentům nabízela možnost výuky online, nechtěli tímto způsobem ve výuce pokračovat, jelikož se obávali, že by tuto formu komunikace technicky nezvládli (většinu studentů tvoří senioři). Navázali jsme na naši oblíbenou učebnici češtiny autorky Lídy Holé *Čeština krok za krokem* a věnovali se také realitám České republiky.

V ČB jsme uspořádala **přednášku na téma Komenský**, po níž následovala výtvarná dílna, kde jsme vytvářeli reliéfní keramický portrét J. A. Komenského. Tato dílna měla velký úspěch.

S mou skupinou studentů se mi velmi dobře pracuje.

4. Vzdělávání učitelů

Odborná porada všech pedagogických pracovníků české menšiny v Chorvatsku (online, tradičně se koná v Českém národním domu v Daruvaru): přednáška na téma **Rizika učitelského povolání**. Zajišťování odborné literatury a pomůcek pro pedagogy.

5. Spolupráce s novinově vydavatelskou institucí Jednota

Spolupráce s NVI *Jednota* je stále komplikovaná. Ani v tomto školním roce nepracuji jako korektorka *Jednoty* a *Dětského koutku*. Přestože jsem šéfredaktorce *Jednoty* i redaktorka *Dětského koutku* sdělila, že se na mě mohou obrátit se žádostí o pomoc, ozvala se mně redakce pouze jednou v záležitosti napsání recenze ke knize povídek Karla Bláhy. Autor knihy si mě ale vyžádal sám.

Ani letos jsme my vyslané učitelky nebyly pozvány na oslavu výročí *Jednoty*.

Ačkoliv se snažím celou situaci pochopit a vyjasnit, nedaří se mi to. Na mé přímé otázky nedostávám od vedení jasné odpovědi. Stále jsme se kupříkladu nedozvěděla, o jaký letitý problém s vyslanými učiteli v souvislosti s prací v *Jednotě* šlo atd.

Je mi velmi líto, že NVI *Jednota* se mnou přerušila spolupráci, která by pro ni byla velmi přínosná, neboť vyslaní učitelé-češtináři jsou přinejmenším absolventi vysokoškolského magisterského studijního programu. Naše odbornost by pozvedla jazykovou úroveň týdeníku *Jednota*, měsíčníku *Dětský koutek* a dalších publikací vydávaných NVI *Jednota*. Již při zběžné analýze periodik a knih je zřejmá klesající jazyková úroveň. Přestože NVI *Jednotu* laskavým způsobem upozorňuji na chyby v textech, neberou má upozornění v potaz.

Ani ke korekturám či jiným redakčním pracím na českých učebnicích pro ZŠ nejsou vyslaní učitelé zváni.

6. Spolupráce s redakcí českého vysílání Radia Daruvar 91,5

Zpracovávala jsem různá témata a nahrávala je: současní čeští spisovatelé, rozhovory, série ***Česká literatura od počátků po současnost*** pokračuje.

7. Další akce

- V tomto školním roce jsem pokračovala v České základní škole J. A. Komenského v Lipovci (obvodní škola) ve výuce **hry na sopránovou zobcovou flétnu**. V tomto školním roce jsem vedla 2 skupiny žáků. Děti jsem učila správnému dýchání, držení nástroje, základům hudební nauky. Žáci se naučili hrát několik krátkých skladeb podle not a naučili se hrát a zapisovat 5 tónů/not.

Se všemi žáky jsem secvičila půlhodinové **flétnové představení *Anička flétnička***, které jsme hráli na vánočním programu v ČB Daruvarský Brestov. Plánovala jsem vystoupit s tímto představením na *Našem jaru divadelním* v Dolanech, ale Svaz Čechů v CHR mě bohužel neinformoval o nadcházející akci, tudíž jsme se přehlídky neúčastnili.

Na konci školního roku obdrželi žáci flétnové vysvědčení.

- **Drakiáda** se stala oblíbenou rodinnou akcí. V tomto školním roce se konal 2. ročník opět na hipodromu v Daruvaru. Děti soutěžily v různých disciplínách s drakem koupeným nebo doma vyrobeným. Drak se ani na podzim nedá běžně koupit v obchodech, tudíž je nutné si jej objednat v e-shopu nebo vyrobit doma.

Proto jsem před drakiádou pořádala v ČZŠ Lipovec **dílnu**, kde jsme s dětmi vyráběli draky.

V závěru drakiády jsme zhodnotili všechny draky a jejich majitele, kteří za své pilotní umění a kreativitu obdrželi diplom a drobné dárky.

- **Podzimní příměstský tábor s flétnou** probíhal v Lipovci v období podzimních prázdnin. S dětmi jsme podnikli výlet do přírody, hráli jsme na flétnu a vyráběli jsme draky. Scházeli jsme se u nás doma, kde můj manžel pro děti vařil oběd.
- **Sv. Václav a sv. Ludmila.** Protože byl rok 2021 rokem sv. Ludmily, rozhodla jsem se oslavit svátek sv. Václava společně s výročím jeho babičky Ludmily v lipovecké kapičce sv. Václava, kde se scházíme každý rok na mši. Tentokrát jsme se rozhodla, že do akce zapojím děti, které vždy jen postávaly před kapličkou a nudily se. Secvičila jsem s nimi krátkou **hru se zpěvy ze života sv. Václava**. Naše představení před kapličkou bylo úspěšné a rádi na něj vzpomínáme. Na akci se podílela má kolegyně I. Kirchnerová se svým partnerem M. Vojtěchem.

Po této akci následovala akce **Po stopách sv. Ludmily**, kterou jsem naplánovala jako desetakilometrovou pouť se několika zastávkami, kde děti spolu s dospělými plnili úkoly vztahující se k životu kněžny Ludmily. Na akci se podílela kolegyně I. Kirchnerová se svým partnerem.

Během podzimu jsem pořádala **literárně-výtvarné dílny sv. Ludmila**, kde jsme se zabývali životem kněžny Ludmily. Součástí dílen bylo vytváření papírových vitráží. Vzniklé práce jsme nainstalovali do oken tříd a z prací lipoveckých žáků jsem vytvořila za pomoci manžela dřevěné gotické okno, do něhož jsme vitráže vlepili. Tuto instalaci jsme umístili do výlohy bývalého obchodu v Lipovci. Práce jsme podsvítili lampou, takže ve večerních hodinách zářící vitráže přitáhly řadu kolemjdoucích. Gotické okno s vitrážemi si zapůjčila Česká základní škola J. A. Komenského v Daruvaru, aby mohla prezentovat práce svých žáků.

- V projektu **Živý Komenský** jsem pokračovala také v tomto roce. Ve dvouhodinovém literárně-výtvarném programu jsme se opět věnovali životu a dílu J. A. Komenského, neboť jsme si v roce 2022 připomínali kulaté výročí jeho narození. V rámci projektu vznikaly tento školní rok reliéfní keramické portréty Komenského. Zvolila jsem práci s hlínou, které jsem věnovala podtéma *Hlína není špína*, kde jsme zkoumali vlastnosti a možnosti hlíny. Zjišťovali jsme, co je keramika, jak vzniká a vlastníma rukama jsme vytvořili reliéfní portrét. Některé reliéfy, které se dostatečně vysušily, mi pomohla vypálit učitelka výtvarné výchovy v elektrické keramické peci v České základní škole J. Růžičky v Končenicích. Další práce jsem plánovala experimentálně vypálit ve venkovní peci, kterou jsme chtěli s mým manželem vykopat v přírodě. S dětmi jsme se na tento experiment velmi těšili. Bohužel k tomu nedošlo kvůli mým potížím s ubytováním. Veškerý svůj volný čas jsem musela věnovat shánění nového ubytování a následně rekonstrukci domku, kde jsme měli bydlet (viz níže).

Vyvrcholením projektu se měla stát souborná výstava s vernisáží všech žákovských prací při příležitosti kulatého výročí narození J. A. Komenského. K tomu bohužel také nedošlo, neboť mě vedení školy požádalo o zapůjčení prací, aby se škola mohla prezentovat při 100. výročí založení České základní školy J. A. Komenského.

V rámci tohoto projektu jsem zorganizovala a vedla **projektovou výuku** několika škol **ve skanzenu v Ivanově Sele**, kde jsme se seznámili se životem Čechů, kteří se do

Chorvatska v 19. století přistěhovali. Po prohlídce skanzenu jsme tvořili keramický reliéf přímo na dvoře skanzenu.

- **Arteterapie s krajany**. Vedla jsem skupinová arteterapeutická setkání s dospělými v ČB Viroviticko-podravského kraje.
- Zrealizovala jsem několik **velikonočních dílen** v českých školách a také v ČB VPK, kde jsme pletli pomlázky a zdobili velikonoční perníčky. Vyvrcholením každé dílny se stalo společné posezení u velikonočního zeleného osení a ochutnávka velikonočního beránka. Problém v Chorvatsku je zajistit dostatečný počet kvalitních prutů z košíkářské vrby. Každý rok objíždíme s manželem široké okolí, abychom našli vrbky, z kterých se dá plést.
- Letos před čarodějnicemi jsme s dětmi v lipovecké základní škole ve **výtvarné čarodějnické dílně** vytvářeli lampiony z papíru, který jsme promašťovali voskem. Připomněli jsme si, proč a jak čarodějnice slavíme.
- **Pálení čarodějnic s lampionovým průvodem** se také letos stal v české obci Lipovec (chor. Ljudevit Selo) velkou událostí. Po domluvě s dobrovolnými hasiči se náš lampionový průvod zastavil před Českým domem, kde jsme hasičům pomohli ozdobit májku. V čele průvodu jsme vesnicí vezli slaměnou čarodějnici na louku, kde ji čekala hranice. Cestou jsme bubnovali na hrnce a děti nesly lampiony se světlem jakožto symbolem dobra. Opékali jsme buřty a bavili se u ohně, tentokrát s hudbou. Jsem ráda, že ani letos zájem o pálení čarodějnic neuhasl.
- **Honba za pokladem** se stala oblíbenou akcí. V ČB Daruvarský Brestov jsem pořádala tuto hru pro děti z D. Brestova a Velkých a Malých Zdenců. Vyrazili jsme na několikakilometrovou trasu od Českého domu a vrátili se okruhem přes pole a louky. Po cestě děti plnily různé úkoly a soutěžily v týmech. Honbu jsme ukončili opékáním buřtů za Českým domem a filmovou pohádkou.
- **Naše jaro literární**. Byla jsem vybrána mezi členy poroty.
- **Přehlídka české dětské písně v Končenicích** neměla letos tak velkou návštěvnost jako loni. Na přehlídce jsme připravila ve spolupráci s učitelkami děti z České mateřské školy Končence a dvě skupiny žáků z chorvatské základní školy v Kipu a Šibovci. Ani jedna skupina žáků nakonec nevystoupila, přestože jsme vše pečlivě nacvičili a děti měly na vystoupení připravené kostýmy. Jejich rodiče se nakonec v předvečer přehlídky rozhodli, že děti na přehlídce nevystoupí (přestože byli všichni dopředu o přehlídce informováni a souhlasili s ní). Třídní učitel ze ZŠ Kip mi sdělil, že spolupráce s rodiči jeho žáků je velmi komplikovaná. Rozhodnutí rodičů z obou vesnic mi není jasné.
- Se svou kolegyní I. Kirchnerovou jsme připravily **program pro filmaře** točící krátký film pro DZS o činnosti vyslaných učitelů a lektorů.

- **Spolupráce se zástupkyní hejtmána pro národnostní menšiny**

S paní Táňou Novotný-Golubić spolupracuji na různých akcích. Podílela jsem se například na Měsíci mateřského jazyka. Byla jsem členkou soutěžní poroty literární soutěže krajských autorů.

- **Senioři**

V tomto školním roce jsem pokračovala v návštěvách seniorů. Bohužel se mi nepodařilo pokračovat ve výtvarné tvorbě s daruvarskými seniory v klubu důchodců, jelikož mně v pátek, kdy jsem do klubu docházela, nastaly pracovní povinnosti. Důchodcům jsem nabízela jiné dny, ale oni trvali na pátku, jelikož jsou podle svých slov zvyklí se scházet v pátek.

- **Nabídka české literatury a její dovoz z ČR** všem zájemcům

Závěr

Spolupráce s jednotlivými Českými besedami, českými základními a mateřskými školami a chorvatskými školami je na dobré úrovni a práce vyslaného učitele je dobře přijímána.

Tento školní rok ale trvá problém s nedostatky v komunikaci se Svazem Čechů v CHR a NVI Jednota, na něž poukazují již od prvního roku svého působení v Chorvatsku. Opět jsem se o některých akcích v komunitě dozvěděla se zpožděním. Nemohla jsem tak reagovat na nadcházející události, např. dvě skupiny mých žáků nemohly účinkovat na divadelní přehlídce v Dolanech, jelikož mě nikdo o akci neinformoval (přestože jsem se na tuto akci několikrát dotazovala ve Svazu Čechů). Pracovní život mi velmi komplikuje to, že nejsem zvána na divadelní rady, kde vedoucí divadelních skupin informují ostatní o situaci ve skupině a domlouvají se na činnosti. Jako vyslaná učitelka spolupracuji s několika divadelními skupinami, z nichž se ty vzdálené spoléhají na to, že je na radě budu zastupovat. Bohužel ani po skončení divadelní rady nedostávám informace o usnesení rady. Na tuto skutečnost upozorňuji dlouhodobě Svaz Čechů v CHR.

I v tomto školním roce se cítím být na periferii událostí. Např. na společné fotografování pracovníků a žáků České základní školy J. A. Komenského v Daruvaru jsme my vyslané učitelky nebyly pozvány.

Velkým tématem se pro mě a mou rodinu stala otázka ubytování od druhého pololetí. Již pátým rokem žiji v nestabilním ubytování, což je velmi frustrující. Během pěti let jsem byla nucena se stěhovat třikrát, což vzhledem k tomu, že tu žiji se dvěma dětmi a manželem, není snadné. V prvním roce mého působení mi Svaz našel přechodné ubytování v Daruvaru. Odtud jsem se stěhovala do domu, který byl na prodej (neměla jsem jinou možnost). Když se dům prodal, musela jsem se odstěhovat do domu v Lipovci, který byl taktéž na prodej (neměla jsem jinou možnost). Během pobytu mi majitelka občas telefonovala, že se budu muset vystěhovat, protože se našel zájemce, který chce dům koupit, což bylo stresující. Z koupě vždy sešlo. Přestože jsme měli s majitelkou dohodu, že se vystěhujeme v případě, že se dům prodá, oznámila nám na začátku května, že si přeje, abychom se co nejdříve vystěhovali. O situaci jsem informovala Svaz Čechů v CHR a osobně a prostřednictvím sociálních sítí jsem oslovila krajanů s tím, že urgentně hledám nové ubytování kdekoli na Daruvarsku. Reakcí byla snaha několika málo krajanů hledat informace o možném ubytování a předat mi

kontakty. Výsledkem byla jedna jediná nabídka ubytování v technicky nevyhovujícím domku, který jsme s manželem téměř dva měsíce rekonstruovali, abychom se tam mohli přestěhovat (omítky opadané na cihlu, plesnivé stěny...). Práce na domku nás ale ještě čeká. Hlavním úkolem je nyní vyřešit otázku topení (kamna jsou pouze v kuchyni). Jsme ale připraveni se v zimě nastěhovat do kuchyně a tam zimu přečkat. Majitel domku nám všemožně vychází vstříc a na pracích se podílí.

I přes nedostatky v komunikaci s představiteli české menšiny a přes problémy s ubytováním, cítím vnitřní uspokojení ze své práce. Nicméně musím konstatovat, že jsou tato negativa psychicky i fyzicky vysilující.

Také tento školní rok byl velmi specifický: ve druhém pololetí jsem věnovala veškerý svůj volný čas na rekonstrukci domku v Končenicích, kde jsme denně pracovali dlouho do noci. Bohužel mi tedy nezbyl čas na některé akce, které jsem si na květen a červen naplánovala (např. experimentální vypalování ve venkovní peci). Ani na tento školní rok nezapomenu.

Věřím i letos, že příští školní rok bude o něco lepší, než byl tento.

Děkuji všem krajanům za jejich ochotu, laskavost a lidskost. Děkuji svým kolegům za spolupráci, zvláště kolegyni I. Kirchnerové.

Děkuji své rodině a PaedDr. Olze Vlachové za podporu v úsilí pomoci svým krajanům.